

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŐ FÜGGŐLENEJSÉG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE“.)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE“.)

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egy évre 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. —
Fél évre : 4 | Képes sajtó ára — . 20 .
Munkésdíjával ártékesbetölti: ködd. érde és csejtorokba.

Felolós szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhitelesítel:
Ceoldömök, D ö m ö l k - utca, Gombás-ház
szendők a lap szellemi és anyagi részét illető
kaldoményak.

Építünk munkáslakásokat.

Törvényben van kimondva a gazdasági munkások lakóházainak építése, de eddig még nem jutott tudomásunkra, hogy akár az állam, akár a hatóság, akár magánosok a törvény szavának eleget tettek volna. Pedig a gazdasági munkásokat megrendszabályozó paragrafusait a törvénynek szigorúan hajtják végre egy a közigazgatási hatóságok, mint a bíróságok. De szigoru törvényvel egymagában sehoh a világban még szociális kérdést meg nem oldottak. — Végre kell hajtani szigoruan a törvény humánus intézkedéseit is, mert örültség az olyan munkáspolitiká, amely a nemzetközi szociáldemokrácia karjai közé hajtja a szellért, napszámost és bérest.

Örömlünkre szolgál Pestvármegye alispánjának, Fazekas Agostonnak rendelete, melyet a vármegye városaihoz és járásaihoz intézett. Ebben utasítja az illetékes tényszerőket, hogy kezdjék meg a munkásházak építését ott, ahol ilyenekre szükség van, vagyis az olyan városokban vagy helységeiben, ahol a munkások tulzulolt, vagy egészségtelen, illetve drága lakásokban laknak.

Kifejti a rendelet, hogy nem ajándék az, melyet a hatóság a munkásoknak jó és egészséges lakás formájában nyújt, hanem

befektetés, amely meghozza a maga tisztos polgári kamatját. Mert hiszen a munkások lakásaik után bért fizetnek. Kifejti a rendelet, — igen helyesen, hogy csak olyan szegény ember költözhetik a hitósági munkáslakáiba (amely legalább egy szobából a konyhából áll). — A munkások költözése az állandóság jellegével bír. — Agrólszakadt szegény ember tehát kap lakást, de a dologkerülő csavargó nem. Reméljük, hogy az alispán rendeletét visszhangra fog találni a vármegyében a felépülnek a gazdasági munkáslakások mindeütt, ahol szükség van rájuk.

Mert ismétljük, a szigoru, energikus közigazgatás még távol áll a jó közigazgatástól. A jó közigazgatás az, amely a viszonyokhoz képest a legmesszebbre menőleg oldja meg a szociális feladatokat, melyeket a törvény ráró. A lakásnyomorúság nem kisebb a fővárosban, mint a vidéken s jelentékeny szerepe van abban, hogy a munkás, a gazdasági épen úgy, mint az ipari, beveszi a szociálista tanokat s a nemzet ellenségévé lesz.

Nem elég a szociálistákat szidni, meg kell javítani a munkás helyzetét is, hogy lássa, hogy törődnek vele az urak s nem engedik pusztulni. Nincs erősebb gátja a szociáldemokrata áradásnak, mint a munkások jogos igényeinek kielégítése, érde-

keiknek istápolása. Tíz jó s olcsó munkáslakás többet ér száz szuronynál.

Fazekas Agoston alispánról, a nemzeti ellentállás egyik vezetőjéről legkevesebb, amit felteszünk az, hogy a rendeletét komolyan veszi s a töle megszokott energiával szoritja a városokat a járásokat arra, hogy munkáslakásokat építsenek. Igen helyénvaló dolognak tartjuk azt is, hogy épen az ország első vármegyéje szolgál a jó példával, melyet remélhetőleg követni fognak a többi törvényhatóságok is. Mert nem elég a büntető bíróság, a szolgabíró, a pap és a szurony a nemzetközi veszedelem elfojtására; szociális alkotások nélkül a hatalom nem mehet semmire. Nem elég kordában tartani, de sorsával meg is kell békíteni a magyar munkást.

Évente ezer és ezer ember, főleg gyermek pusztul el az egészségre káros vagy tulzulolt lakások miatt. A halálozási statisztika s az orvosok errenézve megdöbentő adatokkal szolgálnak. A lakberek drágasága is roppantul megnehezíti a munkás életét, míg ha olcsó, egészséges, házikót adunk neki, amely kis részletfizetéssel a tulajdonába megy át, ezzel nemcsak hogy lekötöttük őt és utódait a magyar földhöz, de életfeltételeit is nagy mértékben megkönnyítettük.

TÁRCA.

Tűz.

Írta: LENGYEL GÉZA.

A kis harang megkondult élesen, bántóan. A hangja átszállt az üres, poros utcán, két parasztszöszny meg állt és megkérdeste:

— Ki halt meg? Kinek csenditenek?

A harang tovább szólt egyhanguan, rekedten. Ez nem csendítés volt, most már kinyitltek a kapuk és emberek, asszonyok tágra nyílt szemmel közlötték egymással, amit ugys tudott mind együkük:

— Tűz van.

Tikkadt, meleg levegő, sárguló falevelek, mozdulatlanul, rest augusztus vége. A harang azonban felveri télenségből, nyútságábe hozza

a nagy, széles utcát. Gyerekek futkároznak és az utcán keresztül kiáltognak át egymashoz:

— Tűz van! Tűz van!

A kiáltásban, az igasat megvallva, nem annyira rémület van, mint inkább érdeklődéssel, kíváncsisággal teli izgatottság. Komédiások jöttek medvét táncoltatnak, vagy tűz van, mindez a gyerekeknek egyformán látványosság és a gyerekek robusnak. Az apjuk, az öregapjuk komolyság alá rejti a szenzáció okozta lázat, amelyből hasonlóképen hiányzik az ijedség. Botot, dorongot, vasvillát szednek elő és sietnek. Vége az álmos délutánnak, az utca szinte felvillanyozva éled, ha nem maradna még egy picike aggodalom afelől, hogy hátha mégis van némi veszedelem, hát azt lehetne mondani: jól eső izgalom vesz-erőt a népen.

Jón egy mesterlegény, hosszukat lépked és a kezében tuzoltó csákót lóbál. Egy gyerek csa-

pat hozzászegődik, valamelyik ajtóból felvilágosítják:

— Ég a Nagy-András János háza, lent a hidegvegen.

Nagy-András Jánosnak az apja volt Nagy András, ő tehát igazság szerint Nagy János. Valóban az ő háza ég. Apró, nádfüdeles ház, bent áll a kis puzta udvarban. A fél tető már lángban van, de olyan kevéssé félelmesen mondhatni, olyan szeliden ég, ahogyan csak a lanta, tükéletesen szélmentes levegőtől telik. Néhány tuzoltó marcona abrazattal fecskendez, kiáltoz, dolgozik a csákánnyal. Az udvaron ide-oda ssaladgál egy fiatal paraszt asszony. Jánosnak a felesége. Sir, tördeli a keszeit, de a helyzet, ahogyan a nép, a tuzoltó, a hatóság érdeklődésének köspontjává váltak, határozatlan tetszik neki. A ház fehé falán egy kis sötétlérk tábla azt mutatja, hogy a biztosítás-rendben van. A nádasz csak a bemelet kedvéért langol még egyet-egyét . . .

ENERGIN Leghatékonyabb és legizletesebb, hialaló és vortizitáló szer!
Számos előkelő orvostanár és szaktokintély által kitünő eredményével kipróbálva!
Gyermekeknél: Siettetli a járást és lozást, eloslatja a mirigyeket és az ótvart, biztosítja a csontok szizmok ép fejlődését, javítja és rendezi az emésztést
Felnötteknél: Utolérhetetlen vérképző, gyengékdöknél erősítő és mirigyoszlató szer, mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást

Egy egész doboz ára 250 korona.
Kapható a gyógyszerárakban, de hiszton az
ENERGIN VÁLLALATnál PÉCSÉTT,
Mely 6 debert hirtelen szűlt.

Az amerikai magyarság jövője nemzetközi szempontból.

A kivándorlás minálunk egészen más megítélés alá esik, mint más nemzeteknél. A miénknél számban kisebb országok is a nemzeti vagyonsodás forrásának tekintették azt a multban, mi pedig vérvessztésnek és nemzeti csapásnak kell hogy tekintsük, mert a mi kivándorlásunk, melyet a megélhetési viszonyok sanyarúsága idézett elő, nem gyarmatosítás, hanem szétszórás. Az a 200 millió korona, mit a kivándorlók éventekint hazaküldenek, nem kárpótol a veszteséget, mert a künnlevő munkaerő legalább háromnnyi értéket produkál Amerika javára.

A nemzeti optimizmus azt akarja elhíttetni, hogy a kivándorlottak nem vesztek el a magyarság számára, de ez óriási csalódás. Amerikában, mint ezt minden alaposabb ismerője az ottani viszonyoknak kiemel, a legkülönbözőbb népek hihetetlen gyorsasággal asszimilálódnak és már a második generációt elveszítettnek kell tekintelnünk az anyaország számára. Ennek fő oka az, hogy az újabb bevándorlók s ezek közt főleg a magyarok a városi élet forgatagába sodortatnak, ipari és bányatelepek keresnek alkalmazást. Saját hazánk, főleg Budapest magyarosodása igazolja, hogy a városi élet asszimiláló ereje ellenállhatatlan s ez az erő sokkal gyorsabban hat Amerikában, ahol a városi élet sokkal fejlettebb, mint nálunk.

A magyarság jövője csak egy módon biztosítható, a visszavándorlás lehetővé tételével, de ennek eszközeit nem Amerikában kell keresnünk, hanem itthon kell annak feltételeit megteremtelnünk. — Nem policiális intézkedések segítenek, hanem olyanok, melyek az itthonmaradást kívánatosá teszik a kivándorlásnál. Meg kell szüntetni a hazai és amerikai közgazdasági és általában közviszonyok között levő nagy különbségeket, ha azt akarjuk, hogy künnlevő véreink visszatérjenek.

Az erre vezető utak elsője a céltudatos birtokpolitika. A kötött birtok kérdése áll itt előtérben s oda kell hatni, hogy a városi tulajdont képező birtokok minél előbb parcelláztassanak, a parcellázó bankok pedig ne üzhessenek földzsorát, mert az oda vezethet, hogy inkább Amerikában vesznek földet és telepsznek meg mint farmerek, ami pedig egyenlő volna az illetők végleges elvesztésével. Szükséges továbbá nagy szabású iparpolitika, mely megszüntetheti a hazai és amerikai bérek között levő óriási különbséget. A kivándorlók átlagos bérjének jövedelme 1 dollár 74 cent, vagyis 850 korona, a magyar mezőgazdasági munkásé 1-97 kor. E különbség csábító erejét csak az ellensúlyozhatja, ha a mai extensiv gazdálkodást ipari kikészítése céljaira való termelési ágak művelése váltja fel. A mezőgazdaságnak a hazai iparban kell nagyobb fogyasztóra lenni, hogy a béreket emelhesse. Amerika is azért vonzza a nagy tömegeket, hogy iparát nagy arányban fejlesztette. Ugyanezeket közzönheti Németország is azt, hogy a kivándorlás ma már onnét aránylag 15-szörte kisebb, mint nálunk. Ebben kétségkívül fontos tényező volt egyébként Németországban az agkori biztosítás behozatala is.

Mindezeket meghaladó jelentőségű azonban a bérek és az előrendű szükségletek kielégítésére szükséges összeg közötti arány. Míg ugyanis a bérek Amerikában a hazai bérek többszörösét teszik, addig a hus, zsír, liszt, zöldség stb. ugyanolyan áron kapható, mint nálunk. Egy munkás átlagos ellátása ott 45 cent, az átlagos keresetnek egynegyedrészé is így keresteték három negyed részét megtakaríthatja. Nálunk ahhoz, hogy valamit megtakaríthasson kéréséből, csak úgy juthat a munkás, ha nem táplálkozik rendszeresen, ha nem eszik húst. Ez a legvégzetesebben ható ok a kivándorlásra s azért javítani kell közellátási politikánkat, melynek végzetes hibája, hogy előbb jött a tápszerek exportja, mint a belső földi fogyasztás kielégítve volna.

Reformok kellenek végül a belügypolitika egész vonalán, hogy az amerikai eszméktől szaturált munkás ne érezze az ottani és hazai közviszonyok disparitását, mert különben visszaférőseik belviszonyaik nagyermű/megrázkódatását vonja maga után. Természetesen künn Amerikában is vannak teendőink, de nem ügynököket kell tartanunk odakünn, mert ezek csábítása nem hozza haza odaszakadt véreinket, hanem hazai viszonyaink javításával kell őket hazavonzani. — Mindazonáltal szükségesek odakint is egyes intézkedések, különösen a konzulátusok fejlesztése, hogy ügyes-bajos dolgaikban bizalommal fordulhassanak oda és érezzék a hazának védőkarjait. A magyarságot azonban magyarnak megtartani csak Magyarországon lehet, Magyarországon pedig megtartani csak úgy lehet, ha céltudatos, nagyarányú gazdasági politikát és igazán szabadelvű belügypolitikát érvényesítünk.

UJDONSÁGOK

Emléklél.

Édes lányka jól megvigyásd
Az utat, amelyre lépsz,
Mert az úrról visszajönni
Vagy nem lehet, vagy nehéz.
Visszajössz és csak csalódás
Vár boldogság helyett rád
Es jaj annak, aki úgy küzd
Egy emberi élet át.

Gondold meg, mit tenni akarsz
— Ha úgy hívják szerelem —
Ne ejts sebet az érzékeny,
A hozzád hű szíveken.
Mert majd addig jászol vele,
A tied is elveszted
S nem fogod azt megtalálni
Bárhol bárhogy keresed.

A szerelem mérges kigyó,
Ne játsz vele, megharap;
Emberölő gonosz mérge
Jól vigyázz, mert rád ragad.
Jól vigyázz, hogy mit csalekzel
Ez életben mindenha,
Mert amilyen mértékkel mérsz,
Olyannal mérik vissza.

Ladomérsky Lajos.

Semhol semmi ijedség, csak János áll az udvaron halálra váltan, sápadtan, fehéren, az ajka mosog. János gondolkodik, számol:

— A házat újra kell fedeleztetni, de már náddal nem szabad, azt csak a régi házakon tünk meg, cseréppel kell. Ez száz pengő, 70-et kapott a biztosítótól, 30 forint a kár.

Nagy csapás ez. Azutan szétnéz az udvaron és még fehérebbre válik, szinte azt lehet várni, hogy elsiroja magát rögtön. A tetőnek már csak az uszke füstöl, a tűz elmut, az udvar azonban rettenetes pusztulás képét mutatja. Fekete gerendák hevernek, a palánkot csakánnyal kibontották a tűzoltók, a kut deszkáját elszedték, a házből ágyat, konyhaedényt kihordtak szana szét. Hogy el ne égjen.

A nép lassankint hazaszéled, hangosan tárgyalja az eset részleteit. Jánosék maguk maradnak. Az asszony még mindig is. Hangosan, meggyőződés nélkül. De rögtön elhallgat, ahogy Jánosra tekint.

János az udvart emlegeti, a rettenetes rombolást, a tatárjárást. Az igazi baj azonban egészen más. A házat eladták még a tavasszal hatazás forintért. A ház már nem is az övé, de az új gazda csak ószaklón be a tanács. János még nem tudja, de már érzi, hogy súlyos jogi kom-

plikátlók következnek. Törvényre, ügyvédekre gondol, és bizony, megint csak sirni szeretne.

A tűznek elterjed a híre és a ház új gazdája másnap bejön a tanács. Bevonulnak a házba, beszélnek, számolnak egy óra hosszat, azután felkerekednek, mennek a jegyző urhoz. Itt is soká tart a tanácskozás, de a jegyző ur végre is kibogozza, kiszedi belőlük, hogy a különös probléma így áll:

— Az új gazda követeli a házat, úgy, a hogy megvette, régi, de hibátlan, ép nádtetővel. János azívesen megcsináltatná, olyanra, amilyen volt, — ez telik a biztosításból — de nem lehet, nem szabad, mert kihirdette a vármegye, mikor három falu leégett, hogy új fedést csak cserépből lehet csinálni. A cserép pedig drága. Rá kellene fizetni a biztosításra harminc pengőt. Az új gazda erre a vállat vonja, neki nem kell cserép. Neki jó a szup is. Ha a vármegye parancsol, arról ő nem tehet. János végső elkeseredésében felajánlja a hetven pengőt, amit a biztosítótól kap. A vevő makacsul in, neki a tető kell.

A jegyző urnak emberszerető napja van, azt ajánlja, nemjenek ügyvédhez, mert az egész ház rámehet. Egyezzenek meg. János ismeri az ügyvédeket. A házat örökölte, akkor volt velük dolga. Igazat ad tehát a jegyző urnak, de rette-

netes keserűséggel gondolja át, hogy ő a gyembébb, neki kell engedni, elene van a másik igazsága, noha ő semmit sem tehet arról, ami történt.

Haza mennek János két éjjel nem alszik. Aztán elhatározza magát. Munkához kezd. Egy hét mulva, vidáman, pirosan nevet az új kizáró cseréptető. Jánosék kiköltöznek, az új gazda elloglalja a cserépes házat. János megkapja a pénzt. Beköltözik az utca végén abba a házba, amelyik a feleségére maradt. Kifizeti az adósságát. Jó dolga van. De egyre olyan sápadt, mint akkor délután.

Ex így tart egészen karácsony tájáig. Akkor egy csunya ötétt, szeles estén kigyulladt az új cseréptető. Az emberek öszeszaladnak fázom, félve. Az asszonyok imádkoznak. A pátogó, alkoltozó tűz most igazi, feagyegető veszedelem. Nagy nehezen szét szedik a tetőt. Nagyobb baj nem történik. A csudörök a tűztől egyenesen Jánosért mennek. Nem lehetett egészen ráhínyítani, de három hónapot mégis kapott vaim, hogy a tetőt a városban töltötte János. Az asszony előbb sirt, de ez ember hangosan, herykén rákiáltott. Nekipirosodott, elkergette a fogatogó érzést. És vasnap a templom előtt sápadtan, jó barátsággal fog kecskát a kárvalott özvegyeddel.

— Tisztelettel kérjük helybéli előfizetőinket, különösen azokat, akik nemcsak a múlt negyedről, hanem még a múlt évről is hátralékokban vannak, legyenek szivesek nyugtáikat lapunk kézbesítőjénél kiváltani, mert nekünk is szükségünk van a pénzre.

— **Hymen.** Keszler Gyula Máv. hivatalnok Szombathelyről, a múlt héten váltott jegyet Zsoldos Mancika kisasszonnyal, özv. Zsoldos Antalné cellódömölki vendéglősné kedves leányával.

— **Áthelyezés.** Párcsami Henrik szentbenedekrendi áldozart, cellódömölki hitoktatót a főpátpiébanos helyettesnek a komárommegyei Fűss községbe helyezte át. Párcsami Henrik kedden ment el új állomáshelyére Cellbóli.

— **Adóhivatali vizsgálat.** Bíró Benedek dr. állam számvevőszéki tanácsos kedden érkezett Cellódömölkre, az itteni m. kir. adóhivatal megvizsgálására. A vizsgálat csütörtökön ért véget a az adóhivatal ügykezelés rendben találtot.

— **A szombathelyi tífuszjárvány.** Várme gyének székelyén, Szombathelyen a tífuszjárvány nemcsak hogy meg nem szűnt, hanem napról napra terjed. A husvétünnep alkalmával 50 újabb megbetegedés történt a napról napra újabb megbetegedések jelentenek be. Ez időszakra a tífuszban fekvő betegek száma meghaladja a 300-at. A tífuszjárvány miatt a lakosság körében

sebb családok egyre-másra menekülnek el Szombathelyről. Az iskolákban az előadások szünetelnek a gyakorlatra berendelt katonáknak is lerendelte a hadtestparancsnokság a gyakorlatot. Ez időszakra az ipar és kereskedelem pang Szombathelyen s az idegenforgalom ugyancsak teljesen megszűnt. A keddi országos vásár is rendkívül gyenge volt, a nép nem megy Szombathelyre a rettenetes járvány miatt. A miniszteriumból kiküldött egészségügyi felügyelő megállapította, hogy a vízvezeték víze megvan fertőzve, ennek következtében a vízvezeték kedden lezárták és ezt a város polgármestere az alábbi hirdetményben adta tudtul a közönségnek:

„Mint hogy a tífuszjárvány nemcsak hogy meg nem szűnt, sőt napról napra terjed, aminek oka szakértők véleménye szerint a vízvezeték víz használatában keresendő annál is inkább, mert a bakteriologiai vizsgálat eddigi eredménye szerint a vízvezeték víz nem tiszta, fertőzőre gyanús és bakteriologiai szempontból kifogásolando, mindezeknél fogva a bekeverhető nagyobb veszély megelőzése végett a vízvezeték házi használatára (ivás, mosás) szolgáló részének elzárását a mai napon elrendeltem.

Felhívom ennél fogva a város közönségét, hogy:

1. Saját jól felfogott érdekében ezután csakis kizárólag, kimerit kutak vizét használja és ezt is forrált állapotban

2. Az ilyen kutak tulajdonosait felkérem, hogy vizük használatát a lakosságnak e fontos közérdekből megengedjék és a víz állandó tisztaságát gondoskodjanak.

3. Egyéb kutak tulajdonosait pedig felkérem, hogy kutjaikat használatra azonnal meztessék ki és tisztítsák.

Végül köztudomásra hozom, hogy a hatóság a város mindazon utcáiban, amelyekben kutak nincsenek, a legközelebb közzéteendő időben lajtkokban fog vizet szállítani és a lakosságnak rendelkezésre bocsájtani.

Szombathely, 1908. ápr. 21.

Brenner Tibold s. k.
polgármester.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a megye területén eddig 10 községben fordult elő tífuszbetegség, így a szomszédos Sárváron is.

— **Műkedvelői előadás.** A janosházai iparos és kereskedő ifjak önképző köre f. hó 20-án a kaszinó nagytermében könyvtára javára zártkörű táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Színe került Tóth Ed. 3 felvonásos színműve: A tolonc. A derék műkedvelők, mint más alkalommal, most is megfélemlít a várakozásnak. A kaszinó nagyterme zsúfolásig telt meg és a hallgatók élénk tapsokkal honorálták a szereplők fáradságát. Bár valamennyi szereplő megálta a helyét, mégis ki kell emelnünk azokat, kik részint szerepük nehézségét, részint hozzá voltai miatt különös elismerést érdemelnek: Sik Róza, Ráe Mariska, Németh Erzs, Németh Lajos, Goldschmid Lajos. Igen jó hatást keltek: Sik Irma, Brandt Mariska és Holcer Irma ügyes természetesen mozgásúkkal. Természetes, hogy a táncnak is csak reggel felv. v. g. s.

— **Kath. Népszövetség.** Cellódömölkőn a múlt vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését a „Kath. Népszövetség”, melyen mintegy 500 ember vett részt. A központból: Budapestről Fruchtl Ede vett részt az alakuló közgyűlésen. A közgyűlésen felolvasták az alapszabályokat s a közgyűlés azt elfogadta, mire kimondatott a megalakulás. A „Népszövetség” tisztikárának a választása ma lesz.

— **Tyukok pusztulása** Járásunk területén számos községben a baromfiak között erősen pusztító betegség uralg. Számos háznál teljesen elpusztult a baromfi állomány.

— **Vasuti előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Fabián Lajos vállalkozó mérnök, budapesti lakosnak a m. kir. államvasutak Somlyóvásárhelyi megállóhely vagy Devescer állomásáról Ándulva a dunántúli h. é. vasutak Sumrg vagy Ukk állomásáig vezetendő h. é. vasut vonalra meghosszabbított előmunkálati engedélyt további egy évre megadta.

— **Tanévzáró vizsgálatok.** A kemencsaljai r. k. esperesi kerületben már néhány nap mulva a falusi iskolákban kezdődött vészi a vizsgálatok sorrendje. Nem lesz-e még korai? Az új népsz. törvény a szorgalomidőt minimális 8 hónapra teszi kötelezővé; már p-díz, mint az előbb említett törvény egyik írija, ahol ennek nem tesznek eleget, ott megvonják az államsegélyt, aminek ugy a hitközségek, mint a tanítók kárát vallják. Persze, megkezdődik a dolog-idő, ami

tudjuk, hogy a felsőbb körök hogyan fogják fel a dolgot! Jó volna róla kissé gondoskodni!

— **Madarak és fák napja.** A cellódömölki k. iskolákban a miniszterileg elrendelt madarak és fák napját május hó 2-án tartják meg.

Tanítók kerületménye. Már az 1893. XXVI t. c. előírta, hogy a tanítókat fizetésükön kívül legalább egy negyed hó-díj kerület meg; ezt az új törvény is megőrzi. Janosbázán a kath. hitközség számolásában is 3 év óra egy egy tanítónak 20 korona kerületmény van f. l. tényleg, de sohasem kaptak egy fillért sem. Okozt kértek; de kerésük megtagadtatvan, a várme gyei kir. tanfelügyelőhez fordultak orvoslásért. A hitközség némely tagjai azt hiszik, hogy a tanítók hiába keresik igazukat, mi azonban — a hallottak után most nemcsak hiszünk, de má tudunk is!

— **Magyar otthon.** Tisztelt olvasóink b-csegi figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII. Főherceg Sándor-utca 30 szám alatt levő Magyar Otthon Pénztör. Mérésékel árban elegánsan burtozott különbejáratu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezések megf. leldő kedvezmény. Szigorúan család otthon.

— **A göspékezőlők és kánzfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban május hó 3-án napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villany telepen fognak megtartatni. A kétféle felszerelés vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Rákóczi-utca 2) küldendők.

— **Utrendőri kihágások.** Az utrendőri kihágási ügyek elbírálása alkalmával már több ízben tapasztalta a kereskedelmi miniszter, hogy a kihágást feljelentő utemsterek és utkaparók abban a téves felfogásban, hogy vádolt tagadással szemben az ő valómáuk egyedül is elégséges bizonyítékot képez, sem a panaszt igazoló ténykörülményeket, sem a kihágás szemtanui nem jelentik be, ami újabb tárgyalást és így újabb költséget is szükségessé tesz. Hogy minden elkerültesék, a napokban érkezett leiratában szigorúan utasítja a miniszter az ügyi személyzetet, hogy a jövőben csak alaposan és kimerítően megszerkesztett feljelentésekkel éljen és az összes ténykörülményeket és a tanukat azokban nevezze meg, hogy a potlólagos tárgyalásokra és fölösleges költségekre szükség ne legyen.

— **A tartalékos katonák bevonulása.** szombathelyi tífuszjárvány miatt a behívott tartalékosok bevonulása Vasvármegye területéről szombathelyi 83 lk hadtest parancsnokság által további intézkedésig beazntetett. Tehát akik már a behívott megis kapták, bevonulniok nek kell egyelőre.

— **Hamis pénz.** Kiss Imre várkésői lakó egy darab 1. koronás hamis pénznek tudva val forgalomba hozásáért feljelentett.

— **Letartóztatott verekedő Horváth János** ostfennszoynai lakos husvét hétfőn a kereszmbányai verekedést s az ott megjelent csendőrségnek a engedelmességét megtagadta. Ezért a csendőrség Horváthot letartóztatva s beklísértte.

Nyilt-tör.

E rovatban közöltékért azaz vállal felelősséget a

Nyilatkozat.

Az „Iszázsa és Vidéke” munkatársai, Polgár és Weisz kártársaim (utóbbi az „aszt” beszélik nagynevű szerzője és „othon”-ában oly nagy tevékenységet kifejtő tanügyi kapacitás; van-e ki e nevet nem ismeri?) a „Vasvármegye”-ben segédszerkesztőjük védelmében az én nevemet iparkodtak meghurcolni.

Kártársaimnak, kik innen távol lévén az gyet nem ismerek, tartozom azzal, hogy alábbiakban dióhéjban az ügyet megvilágítsam.

Mint a telepítőzottság élnöke, az itteni telep levő 84 tanköteles áll. gyermeknek tanítását, kik helyükre miatt 1 1/2 év óta iskolát em látogathattak, ugy esközöltem, hogy hozzás utánjárás után sikerült a községtől helyiséget, a menhelytől belügyminiszteri jóváhagyással anítás; fűtés, takarításra 800 koronát és a kir. iparfelügyelőstől engedélyt kieszközölnöm, hogy zen szegény gyermekek, addig is még iskoláztatásuk ügye végleg rendezeték, külön oktatásban észcsatlakassanak. Tanításukra Fehér és Novák kártársak vállalkoztak, kikhez más vállalkozó hiányban magam is csatlakoztam.

Kiknek szive az elhagyott gyermekek sorsát csak némileg is fogékony volt, örültek az y ilyetén való megoldásának, csak a helybéli lajtkának volt az szálka a szemében (a telep orvos

Egyre piszkálta ezen iskolát, egyre ígérte a „le-enecek” oktatása körüli anomáliák közlését, mely körülmény bántotta volna ugyan Novák urat is, de igen kellemeletlenül érintett engem, kire a tanítás eszközése bízatot és ki e oknál fogva azért felelős is vagyok. Figyelmeztettem erre Novák urat, szemérem hánytam, hogy nem tartja kötelességének ilyen, és is érintő piszkálódások megakadályozását, de hasztafan. Fel nem telek-kezem, hogy ő a szerkesztőségben nulla; sőt meg vagyok győződve róla, hogy annak a lapnak ő mindene, hogy az nélküli: rögtön agóniába sik. Eppen ezért Novák urat tettem felelősé a folytatódott t a m a d a s o k é r t, amelyek alapján kért vizsgálat kiderítette, hogy a gyermekek az olvasásban igen gyenge eredményt értek el. En saját jogos védelmemre tettem ezt közé e apban, de nevet nem említettem, a gyenge eredmény okának közlését (Novák mintegy 5 hétig gégezába miatt nem tanított, de az senkinek be nem jelentette és hegyettesítéséről sem gondoskodott) más alkalomra ígertem. S ezzel elértem célomat, „Iszázsa és Vidéke” kirakkolt az „anomáliakkal”: azt beszélik, hogy 12 lelenek nem tanulnak; a főorvos nem lathatta a könyveket, mert arra nem került a 800 koronából „tévedésből” stb. stb.

Ezek után Novák ur — ha jellemes ember — tudai fogja kötelességét. Mert ő tudja legjobban, hogy a tanszerket a menhely külön szerzi b., illetve fizti; hogy az olvasókönyveket megfelelő mennyiségben kiosztás céljából neki adtam at s ő talan csak nem „tévedett”; hogy neki lett volna kötelessége az esetleges hiányokra engem figyelmeztetni.

Aminek voltna anomáliái?

Tisztelt kollégáimra bízom az ítélet kimondását; azokra is, kik tanító létükre a kereszmbányan így fakadtak ki: „Egy zsidó mer . . . de nem Janosháza legidősebb tanítóira.

Janosháza, 1908. április 21

Kemény Simon.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE.

Alkalisus natron-lithionos gyógyvíz.

Orvosiilag ajánlva: húgysavas diathéses, kövszény, cukorbetegség, gyomor-, veses- és húgyszólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő ital és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a központi iroda: Budapest, V. Váci-körút 54.

Főraktár: Gayer Gyulánál Cellódömölki. Kapható: gyógytárak, drogeriák és fússerüzletekben.

SZŐLŐOLTVÁNY ELADÁS

Aki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, forduljon **VITYÉ M. KLÓS** lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez **Osztályánál** (Torontálmezey) ahol szőlővany minőségű I. rendű, fas. gyökeres és sima zöldoltványok, bor és eszmegajtók, valamint amerikai sima és gyökeres szőlő szőlő, nemkülönböztetve ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. **Szőlőtelepnek** külön e célra választott fajok.

Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. A számos elismerő levél közül itten csak egy: Kaposvár, 1907. II/9. Az oltványokat kérem annak idején külön csomagolva küldeni, hogy tudjam miféle faj a hová teltettem. A kiadott oltványok mind megőrzettek, bár eredetileg is onnét rendeltem volna. Kérem a rendelést előjegyzésbe venni s erről értesíteni. Szives üdvözléssel Vécsey Róbert p. ü. tanácsos.

Vasútlelet berendezés.

Van szerencsem a m. t. vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Cellőmölkőn a Dömölki utcában (kir. közjegyzői hivatalal szemben) levő fűszerkereskedéssel kapcsolatban

vasútlelet

rendeztem be.

Dus választék és nagy raktár: Elsőrendű valódi stayer rud- és idomvasakban; fekete és fehér lemezekben, valódi stayer tengelyekben, acél ekfejek és eke alkatrészekben, kész ekekben. Elsőrendű acél kaszák jótállás mellett, acél kapák, lapátok, ásók, francia trágyavillák.

Nagy választék épület és butorvasalásokban versenyképes árak mellett.

Első remscheidi acélszerszámok, Gruber féle ácszerszámok, Weisz féle gyaluk és mindennemű asztalos szerszámok raktáron.

Öntött és lemez kályhák, lábóndlító és falazható takaréktűzhelyek.

Háztartási cikkek és evőeszközök, zománczott lemezedény különféle gyártmányban és minőségben (ismét eladóknak gyári ár) nagy választékban kaphatók.

Midőn magamat a m. t. vevőközönség szives jóindulatába ajánlom, egyuttal a leglelkiismeretesebb kiszolgálásról és a legszolidabb árakról biztosítom.

Kitünő tisztelettel

Almás János

vas és fűszerkereskedő.

Olaj és porfestékek. Olajak és mázak. Gazdasági és kerti magvak.

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben, 22 faj csemege. 28 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, meszes talajra is.

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupertris, Gianzin-No. 1 és 2 kapható:

Vállalatf szőlőtelepénél Billéd Torontál

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419000 oltvány, 250000 gyökeres. Árlap ingyen. — Az intézéség.

Valóban!

Zacherlin

Nagyszerűen használ mint utólerhetlen „Rovar-irtó“

A tisztességes, becsületes kereskedő éberen ügyel arra, hogyha vevője utólerhetlen hatásánál fogva közismert „Zacherlint“ kér, ne akasszon nyakába megtevesztő surrogatumot. — Sajnos, azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy atánzatoktól, melyek utóbbi időben megtevesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, azáltal óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a Zacherlin névre.

Alapított 1843!

VASAROLJUNK

észerek, arany, ezüst, kinal ezüst evőeszközök és disztárgyakat és

valódi svájci zseb és fali órákat

szenzációs

olcsó árak mellett

a 60 éve fennálló s jó hírnévnek örvendő

STEINBERGER M. UTÓDA

Benedek Oszkár aranyműves és órásnál

P. Á. A. Fő-utca 13. szám.

A Bencések templomával szemben. Fióküzlet: DEVECSER, Baros-utca.

E szakba vágó javítások, postai rendelések pontosan és lelkiismeretesen

SZEIFERT JOZSEF POZSONY

Halászkapu-utca 4 sz

cs. kir. udv. fegyverszállító. — Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti

Diana fegyverekből ugyancsak célszerű Hemmerle-féle fegyverekből

J. P. Sauer u. Sohn és

Krupp Frigyes-féle különleges acélsúlyú fegyverekből

eredeti gyári árakon.

Legujabb!! Browning-féle önműködő ismétlő seretes vadászfegyver 12 öbn. ered. gyári áron azaz 210 kor-ért nálam kapható **Os. és kir. állami áruda** által osztrák-magyar füstnélküli I. számú vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállítok minden fajta kézzel vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberhöz legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegesség! Saját lövöld! A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállítás alkalmával vadászfegyvereim és vadászeszközök az egyedüli aranyérmert nyertek.